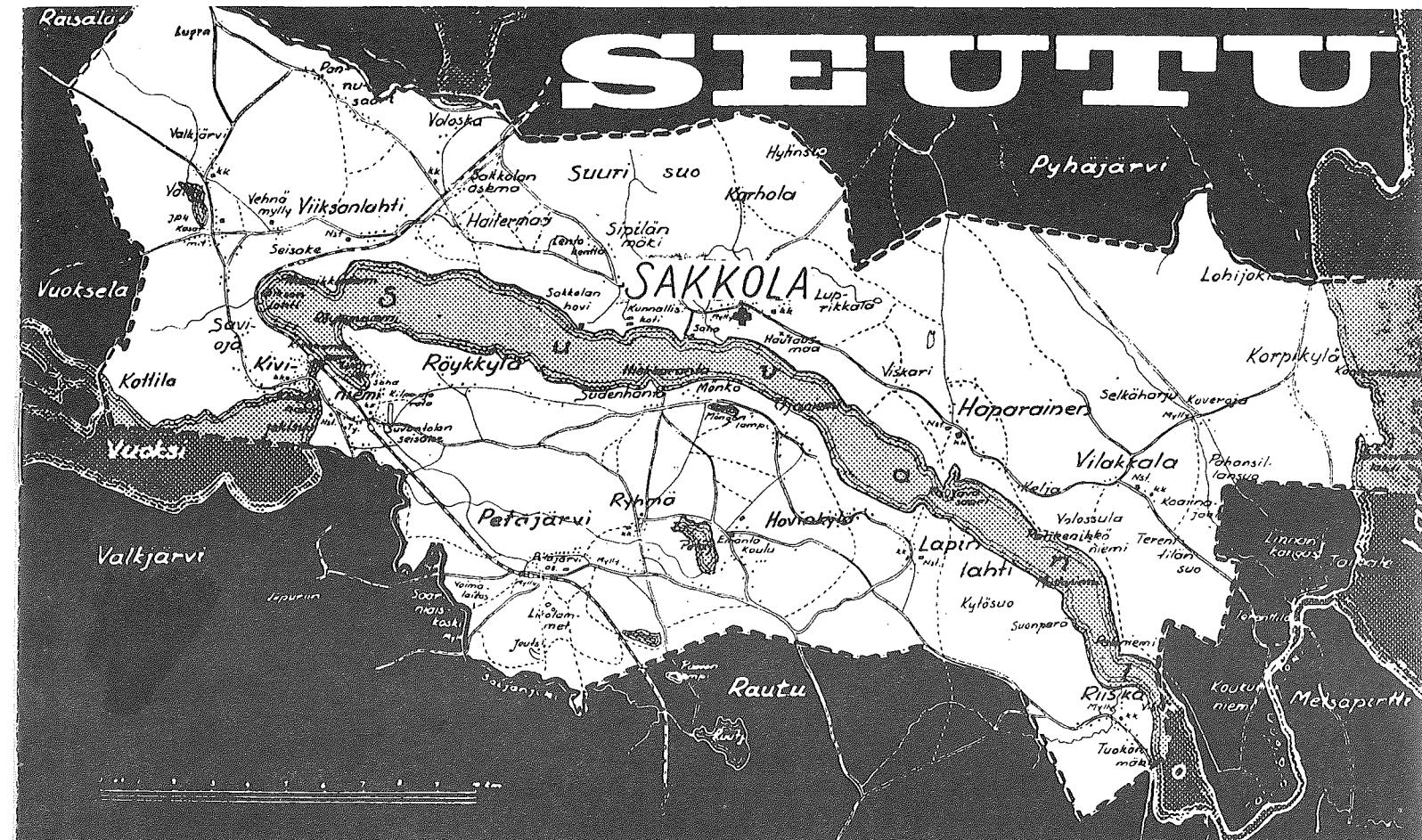
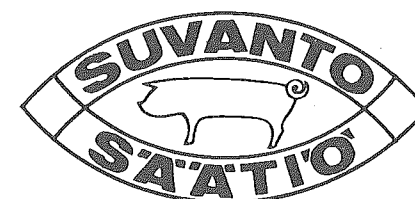

SUVANNON SEUTU

SUVANNON
YMPÄRISTÖN
KOTISEUTU-
LEHTI • Julkaisija

N:o 4 1984
KESÄKUU

Helmi Sipponen ja Kaisa Sykkä on Sipposen puutarhassa Kiviniemessä.

Turhuus

Ajan ratas pyörii,
muistot himmenee.
Musta pilvi ylle Karjalan
yhä tummenee.
Siellä synnyit, elit,
asuinseutujasi rakastit.
Jo vihne meni käen suuhun,
ei kuulu kukuntaa.
Hiljaisuus on metsiin tullut,
kaikki laulut vaikenee...

Mustaa on mailla muistojen.
Lapset unohdettuina
kiertää teitä outojen.
Turhaan synnyit,
turhaan elit...?
Kaikki turhuuksien
turhuutta on...
Suuri totuus Raamattu!

K l a u d i a

Käynti koti- seudulla

Kotiseutu
usein mieleen palaa.
kaipuu sinne
katsomahan ajaa.

Matkan tekoon
mutkateiden kautta
lähdeittävä on:
Ei muukaan auta.

Täällä kerran
nuoruus hehkui tulta.
Rakas oli
kotiseudun multa.

Autiona nyt
on kylätienoo,
unen tavoin
silmiänsä hieroo.

Huokailevi
metsittynyt ranta,
kurkotellen
viljamaiden alta.

Missä ennen
kohosivat savut,
niinkuin lakaistu
on sieltä talot.

Suvannolla
laine entistavoin
vapaa on,
ja mieleltänsä avoin.

Joku voima
sinne yhä vetää,
missä elon
täytenä sai elää.

Vaikkei löydy
kotiin pahuutietä,
käynti siellä
virkistävi mieltä.

E l s a T u o k k o

Suvanto-säätiön valtuuskunnan vuosikokous pidettiin 7. 4. 1984 Tampereella

Valtuuskunnan jäsenet toivotti tervetulleeksi puheenjohtaja Eero Kurikka. Hän avasi kokouksen sekä toimi valtuuskunnan kokouksessa puheenjohtajana sekä sihteerinä toimi Esko Kallonen.

Toimintavuoden aikana saatettiin loppuun kylähistorian toimitustyö ja kirja valmistui kesällä. Kirjan nimeksi tuli: "Sakkolan kylät tuvista tupaani 1939". Kirjasta otettiin 2000 kpl:n painos. Painatus työn suoritti Toijalan Seutu Oy:n Kirjapaino. Kirjan toimittajana oli FM Hannu Paukku, kartat piirsi toimittaja Martti Pulakka. Toimi-

tuskuntaan kuuluivat: Eero Kurikka, Uuno Pulakka, Väinö Huuska, Esko Kallonen ja puheenjohtajana Yrjö Raaska. Lisäksi eri kylien asiantuntijoina ja tietojen kerääjinä lähes 100 sakkolalaista.

Kustannukset olivat kirjanpidon mukaan 154.000 markkaa, johon ei sisälly käytetyn pääoman korkotappio. Kirja on saanut pääosin myönteisen vastaanoton ja loppuvuoden aikana sitä myytiin noin 550 kpl.

Suvannon Seutu-lehti on ilmestynyt entiseen tapaan, eikä sitä ole säätiön tarvinnut taloudellisesti auttaa, lisääntyneestä sivumäärästä

huolimatta. Lehden asiamiehet ja avustajat kokoontuivat kylähistorian avustajien kanssa yhteiseen tilaisuuteen 1. 11. 1983 Tampereelle, jossa neuvoteltiin lehden toimittamiseen liittyvistä asioista toimittajan selostuksen pohjalta. Tilaisuuteen osallistui 31 osanottajaa.

Tilinpäätös osoittaa noin mk:n 4.955 tappiota, johtuen kylähistorian sitomista pääomista, joista ei näin ollen korkotuottoa saatu. Suvanto-säätiön taloudellinen tilanne on kuitenkin vakaa.

Kuoleman kautta poistuivat vuoden aikana valtuuskunnan pitkäai-

kaiset jäsenet Olli Laamanen ja Soini Patja.

Vuosia täyttäneitä hallinnon jäseniä muistettiin.

Valtuuskunnan kokous hyväksyi säätiön ja Suvannon Seudun toiminnan ja tilit ja antoi asianomaisille vastuuvapauden.

Valtuuskunnan puheenjohtajana jatkaa Eero Kurikka, varapuheenjohtajana Uuno Pulakka ja sihteerinä Esko Kallonen. Hallitus ei ollut erovuorossa. Hallituksen puheen-

johtajana ja säätiön asiamiehenä jatkaa siis Yrjö Raaska.

Varsinaiseksi jäseneksi valtuuskuntaan valittiin Lauri Lamppu Valkeakoskelta, varajäseniksi Pentti Pärssinen Juupajoelta ja Heimo Viskari Orivedeltä.

Tilintarkastajina jatkavat Meri Männikkö, Terttu Nahkola ja Kauko Virolainen, varamiehinään Toivo Männikkö, Aaro Viskari ja Jaakko Valkonen.

Edustajat Karjala Liiton ja Karjala-talo Oy:n kokouksiin valittiin Yrjö Raaska ja Aimo Kuisma.

Vuoden 1985 Sakkola-juhlan järjestäminen annettiin Juupajoen Karjalaisille.

Suvannon Seudun toimituskunta päätettiin kutsua kokoon noin 4 kertaa vuodessa.

Hyväksyttiin talousarvioesitys vuodelle 1984. Myönnettiin yksi Sakkolan kansallispuvun ostoavustus.

Kummikuntatoimintaa tehostetaan ja päätettiin ottaa yhteyttä Ruotsiin kummikuntaamme Hörbyyn.

Suomen itsenäisyyspäivän lipunnosto salkoihin Turistiklubin edessä Lantan kaupungissa Floridassa. Järjestetys-
sä tilaisuudessa puhui sodan aikainen hävittäjälentäjä Pekka Sippola. Alfons Ukkonen johti yhteislauluna USA:n kansallislaulun ja Siniristilippumme. Lippuvartiassa rintamalottia edusti mrs Ingrid Hietala ja aseveljiä Väinö Vanhanen.

Lännen lastuja

Vaikka jo 31 vuotta on vierähtänyt täällä Rapakon takana ja nähnyt rientoja täällä, niin voin silti sanoa: Ei mikään vedä vertoja niille kansallistunnon sävyttämille tilaisuuksille joihin osallistuin nuoruusvuosina koti-Karjalassa. Nuoriso joka siellä kasvoi ja varttui vapaan toiminnan riennöissä omaa vaikutteita, joita ei ilmene missään toisaalla. Joka olkoon näin lyhyesti sanottu.

Keski-Ontarion järvialue, joka muistuttaa paljon Suomea, niin ei täällä ole tungosta ranta-asutuksessa, täällä on meillä ranta-sauna ja mökki. Ei mikään voi hillitä kesäksi sinne muuttoja, se lievitää menetettyä koti-Karjalan ja Suvannon rantojen ikävää...

Marraskuun alussa kun juuri pääsin Flodiran kotiini, ajettuani tuon 2400 km Torontosta Veikko Arran kanssa (ent. Suomen poliisi),

jätimme rouvat Torontoon, että saapuvat lentäen perästä, niin päästyäni kotiin soi puhelin ja Kiviniemen tyttö soitti. — Sain tavata Maria ja Heino Laineen Helsingistä. Kutsuin heidät kotiini ja he vuorostaan motelli Mekkaan. Heidän lomastaan oli vain vuorokausi enää ja siksi oli onni tavata, koska olemme saman Kiviniemen eteläisen koulupiirin asukkaita ja oppilaita.

Kaikille lukijoille terveiset!

JVV-n.

Ei kummat lakkaa kuulumasta

Noin oli Hannalla tapana sanoa, kun kuuli outoja uutisia. Elämä on mukavaa, kun jotkut asiat tuntuvat niin päivänseiviltä ja yksinkertaisilta, ettei niistä voi kertoa mitään erikoista. Ja sitten yht'äkkiä tapaukset muuttuvat ihan ihmeen tärkeiksi ja mielenkiintoisiksi. Tänä aamuna en ole saanut Suokkaan Hannaa mielestäni. Aivan samoin kävi minulle Jermalajeffie vanhusten kanssa. Sain rauhan vasta, kun olin kylläntynyt pienen muistelman.

Suokkaan Hanna oli komea, kaunis nainen ja töissä riuska. Työ tuli tehdyksi ja rivakasti, kun Hanna pisti töpinäksi.

Suokkaan perhe asui useita vuosia kotonani, kun olin vielä yksinäinen. Tulin tuntemaan heidät hyvin. Hanna oli aina valmis auttamaan, kun sitä apua tunsin tarvitsevani. Olin töissä pankissa, niin en ehtinyt huoneitani kunnolla siivoamaan. Siihen aikaan siivonteko ei ollut niin yksinkertaista kuin nykyisin. Oli puistelemista, pesemistä ja hakaamista. Ei ollut pölyimureita. Hannalta se työ kävi. Hetki vain ja koti oli puhdas.

Kertoilihan hän elämästään siinä askarrellessa. Hanna oli Raudun tyttäriä ja ihastunut komeilla hevosilla ajelemaan "Kauniiseen Anttiin" niinkuin Antti Suokasta nuorena kutsuttiin. Muistaakseni

Antin kotitalo oli Ojaniemen ja Lapinlahden rajamailla. Sattui jotain rahavaikeuksia ja tila menetettiin ja Antista tuli tilaton, mikä ei oikein ollut sopivaa hänen luonteelleen. Kohtalo on joskus niin ankarasti pahaan suuntaan kääntyvä. Tuli muutto Kiviniemeen, missä oli parempi mahdollisuus saada töitä. Ja sitä tietä sattuiivat tulemaan kotiini asumaan. Hanna sai sahalta töitä ja kai Anttikin oli samoissa hommissa. En muista sitä asiaa tarkkaan. Se vain on jäänyt muistiini, että Hanna oli riemuissaan Antin työnsaannista. Niin riemuissaan, että pesi asuntonsa hirsiseinätkin. Puhdasta piti olla, kun Antti saapui töistä.

Oli heillä Tenho-poika, joka pieninä oli heiveröinen ja usein kuumessa. Vahvistui poika Hannan hyvässä hoidossa. Koulukin alkoi pojalle ja hyvää huolta Hanna piti, että pojalla olisi lämmintä juotavaa, kun tuli koulusta. Tenho oli äärettömän kiltti pikkupoika ja kiitteli kauniisti pokaten, kun kävi hakemassa vesikattilan, mikä oli kuumana meidän hellalla. Olisihan pienelle miehelle ollut liian suuri vaara sytytellä omaa hellaa. Hannan äidin järjestelmä oli hyvä.

Myöhemmin Suokkaat ostivat tontin läheltä meitä ja rakensivat siihen kodikkaan majan, jossa minäkin sain olla vuokralla jatkoso-

dan aikana, sillä se jäi polttamatta talvisodan alussa. Siitä mökistä käsin apumiehet rakensivat väliaikaisen mökin meille entisen kodin raunioiden viereen.

Suokkaan perhekin tuli aikanaan Kannakselle takaisin. Elämä alkoi olla uomillaan. Ostivat lehmän ja porsaan ja kaikki olisi ollut hyvin. Eteläinen suuri naapuri piti kuitenkin huolen, ettei vaan olo tulisi liian hyväksi ja niin taas jouduttiin lähtemään. Äänekoskella evakossa Suokkaat taas vuorostaan tulivat meille asumaan. Siinä sitä sitten yhdessä hoidimme lehmiamme ja porsaitamme. Sitä aikaa muistelen kodikkaana, touhukkaana, hauskanakin sodan tuomista murheista huolimatta. Seutu oli kaunista ja lapset mukavimmillaan. Ja marjasienimaat rappujen edessä.

Antti, joka aina aikaisemmin oli ollut ystävällinen muuttui vähitellen oudon tylyksi. Ei oikein "huomenta" enää huomannut sanoa. Selvisihän sekin seikka myöhemmin. Muutettuaan Messukylään joutui kohta sairaalaan ja leikkaukseen. Päässä oli ollut kasvi, joka varmasti painoi aivoja aiheuttaen pääkipua ja siitä johtui tylyys. Ei hymyilyttänyt. Eipä tavallinen ihminen varsinkaan mieshenkilö kiinnittä huomiota päänkivistykseen. Kärssi ja kiu-kuttelee korkeintaan. Lääkäriin meno ei tule mieleenkään, ennen-

Lupran kylä

Sakkolan pitäjänhistoriassa on pieni tarina Lobro -nimisestä miehestä. Kyseessä ei suinkaan ole mikään "taruolento". Asiakirjat tuntevat hyvin Lobrolassa asuneen Lobrojen suvun, joka, kuten mainitussa tarinassa kerrotaan, vähin erin sammui ja nimi jää aikakirjoihin vain kylän nimenä. Lobrojen suku kiinnostaa minua henkilökohdaisesti senvuoksi, että eräs Anna Tuomaantytär Lobro mainitaan Yrjö Suikkasen puolisona joskus 1700-luvulla.

Kun Sakkolan v 1589 (ES 894 5623) sai ensimmäiset luterilaiset asukkaansa, siellä mainitaan ainostaan neljä nimeltä tunnettua henkilöä. Hans Pahlsson, Pahl Thomasson, Sigfrid Larsson ja Lars Knutsson. Venäläiset kuitenkin valtasivat alueen uudelleen ja vasta vuodesta 1638 alkavat ensimmäiset varsinaiset asiakirjat.

Vuonna 1640 mainitaan Haitermaassa seuraavat henkilöt: Anders Mårtensson, Anders Lobroi, Hindrick Kurki, Lase Nilsson, Eskel Larsson, Matts ja Anders Jönsson sekä Matts Hentoinen.

Vuoden 1651 nimiluettelo on lähes saman näköinen. Matts ja Anders Jönsson puuttuvat. Tilalle on

kuin se on jo liian myöhäistä. Niin kävi Antillekin.

Kun poikani Pentti kävi Suomessa v. 1977 helmikuussa, niin hän otti yhteyttä Suokkasiin. Tenhon ääni oli tuttu ja samanlainen kuin muinoin Äänekoskella. Pentti muistelee Tenhoa mukavana kaverina, vaikka Tenho oli paljon vanhempi. Ottipa joskus autokyytiinkin. Erikoisesti Pentin huomiota kiinnitti Tenhon oman pyöränsä huolellinen hoito. Mainitessaan siitä Tenho kertoi pyöränsä olevan yhä hyvässä kunnossa. Se on jotakin! Sama polkupyörä yli 30 vuotta. Niin sitä pitää asioita hoitaa.

Hanna kuului asuvan poikansa

tullut Hindrich Mattsson ja Eskel Larsson on saanut sukunimekseen Kuupo.

Lobrola nimistä kylää eivät nämä asiakirjat vielä tunne. Vasta vuonna 1696 mainitaan Lobrolassa asuvina Simon Kupo, Sigfrid Hentoin, Eskel Lobro, Hindrich Lobro, Knut Rasilain, Michel Luuko ja Jacob Lobro.

Kun Sakkola Uudenkaupungin rauhan jälkeen 1721 jälleen joutui venäläisten hallintaan, laativat he tarkan luettelon pitäjän silloisista asukkaista. Haitermaassa mainitaan m.m. Jöran Jonsson Lobro. Vuodelta 1727 on olemassa mielenkiintoinen luettelo, lienee kai henkilökirja, jossa on mainittu pitäjässä asuvien miesten lisäksi myöskin vaimojen ja lasten nimet ja iät. Lobrolassa asuu m.m. Peter Hentoin 53 v, vaimo Anna 52 v sekä poika Adam 8 v Bologsman. Sanakirjan mukaan yhtiökumppani Eskil Kotti 52 v, vaimo Carin Thomasdot 42. Tyttären Elisabeth 7 ja Valborg 4 vuotta.

luona. Tenholle äiti olikin kaikki kaikessa ja Tenho oli Hannan silmäterä. Jo Kiviniemessä pikkupoika oli poika jutellut: "Kyllä meillä on vielä oma tila ja saan ajaa lantakuormaa omalle pellolle." Varmasti olisi ollut etevä maanviljelijä, jos kohtalo olisi toisin ohjaillut. Nyt hänen peltonsa on Tampereella, missä on jo vuosia ollut kaupungin bussinkuljettajana.

Jos tämä tarinani sattuu Hannan ja Tenhon silmiin, niin lähetän tämän mukana terveisemme ja onnen, siunauksen toivotukset jatkuvasti elämän tiellä.

Klaudia Pelkinen

Kirkolliset asiakirjat, noin vuodesta 1735 ovat tarkat ja yksityiskohtaiset. Lobrolassa asuu Adam Jöransson Lobro, ilmeisesti Haitermaassa mainitun Jöran Jonsson Lobron poika. Hänelle syntyi 6 tytärtä ja ainoastaan 2 poikaa Matts ja Adam. Vaimoksi mainitaan Lisa Käppi. Adamilla vaimo Maria Lääti. Vuonna 1768 syntyy Lobrolassa Jöran Lobrolle ja Margarethalle tytär Anna, vuonna 1771 Maria ja vuonna 1775 Johannes. Samana vuonna mainitaan Jöran Lobron puolisona Lisa Nickkanen. Heille syntyi lapsia tavalliseen tahtiin. Vuonna 1775 Anna, 1777 Thomas. 1778 (vaimona jälleen Margaretha) Elisabeth.

Näin pitkälle päästyäni vasta havaitsin, ettei suinkaan ole kysymys siitä, että Yrjöllä olisi ollut samanaikaisesti kaksi vaimoa, vaan että Lobrolassa asui samanaikaisesti kaksi Yrjöä, jotka kumpikin tunnollisesti yrittivät huolehtia siitä, että suku säilyisi. Ainakin vielä 1784 syntyy Jöran Lobrolle ja Lisa Nickkaselle poika Jöran. Tytär Elisabeth näkee päivänvalon v 1789. Vuonna 1802 ilmestyy kuvaan Thomas Lobro. Hänelle ja Elin Ruinille syntyy poika Jöran. Samanaikaisesti asuu Lobrolassa miehensä Johan Hockaisen? kanssa Helena Lobro, mutta näyttää siltä, että suku näihin aikoihin armottomasti jää uusien tulokkaiden jalkoihin. Kaikkein tukevimminkin Lobrolaan näyttää juurtuneen Kuismien suku. Mahdollisesti Eskel Jacoksson Kuisman puolisona mainittu Anna Jöranintytär oli Adam Jöransson Lobron sisar. 1800-luku ei ole kovin kaukana menneisyydessä. Oma mummoni on syntynyt 1850-luvun puolivälissä, joten ei tämä Lobrojen tarina

TÄMÄN PÄIVÄN PANKKIPALVELUA
— PERINTEISIIN NOJAUTUEN —
LEMPÄÄLÄSSÄ JA VIIALASSA
PAIKKAKUNNAN JA JÄSENTEN PARHAAKSI

Lempäälän-Viialan
Osuuspankki

Sakkolan Karholan elämästä muisteltua

Karholan vanhin asuinrakennus oli Heikki Virolaisen kamari. Se on ollut harjulla portin pielessä savutupana. Yrjö Makkara osti sen ja toi nykyiselle paikalle ja rakensi lisäksi tuvan.

1898 osti Ernst Weisell rakennuksen Yrjö Makkaran leskeltä, Aune Makkaralta.

Pienenä ollessani kertoi Antti Haapsaari olevan kamarin toista satavuotta vanhan. Olen nyt jo 72-vuotias. Rakennuksen täytyy olla 200-vuotias.

Kun opettaja Ernst Weisell osti rakennuksen, vei Aune Makkara ikkunat pois. Kun ostaja vaati niitä takaisin, niin Aune Makkara pyysi pojalleen paitakangasta ikkunoista. Opettaja Ernst Weisell antoi asian mennä oikeuteen. Hän sai ikkunat taloon.

— — —

mikään ikivanha asia ole. Minkä he sille voivat, kun siunautui ensimmäiseen tyttäriä, jotka kylläkin avioiduttuaankin säilyttivät isänsä (Lobrojen) nimen jättämättä sitä kuitenkaan perinnöksi jälkeläisilleen.

Ja mitä tulee Lobrojen rikkauksiin niin niistäkin on säilynyt näyttöä sikäli, että tila, mikäli olen asian oikein ymmärtänyt kuului pitäjän kookkaimpiin. Vertailun vuoksi muutamien tilojen kylvömääriä pitäjän alueelta:

Pappi Insulaniuksen pappilan kylvömäärä oli tosin kolme kertaa suurempi Jöran Lobron kylvömäärää, mutta suurin osa pitäjän tiloista oli kylvömäärässä paljon pienempiä.

Kerran op. Weisell oli päivälevolaa. Ikkunasta yritettiin sisälle! Hän huusi, että rosvoja!

Silloin kuului lasten ääntä:

— Mie uon Tuve Matin poika.

— Mie uon Hiiop Makkalan poika.

— Mie uon Julka Makkala poika.

— Myö tultii pyytämeä pipal-koakkuloi!

Opettaja Ernst Weisell antoi pirkakkuja. Hän oli hyvin lapsirakas.

Pojat kiittivät:

— myö elätetteä sit vanhan opettajoa!

Kun Hiiop Makkaran poika syksyisin sai uutisjauhoja, toi hän aina niitä opettaja Weisell'ille.

"Suvannon Seutu"-lehdele

Meeri Weisell
41900 Petäjävesi

Haitermaan tiloissa ei tosin liene ollut suurempia kylvöaloja. Lapinlahdesta Eric Järansson Kupari kylvi enemmän ja vielä runsaammin Petter Knutson Pappin, samoin Riiskasta Märten Erichsson Kiski, Petäjärveltä Hans Eskelsson Karjalain ja Valkjärveltä Matts Jöransson Pullin.

Tässä tilaluettelossa mainitaan lisäksi tuttuja nimiä Jakop Kuisma, Jöran Metz, Samuel Hatacka, Michel Pusa, Anders Hapsari, Matts Leppäin, Mäns Kalloin, Josef Suickain, Simon Huska, Gabriel Wulli, Hans Nichti...

Samat suvut löytyivät vielä talvisodan alkaessa samoista kylistä. Sitkeää väkeä on olleet ja paljon kestäneet.

Kyllikki Villentytär

Kevät on tullut

Kevät on tullut, ilmassa viserrystä. Kottarainen koivussa, kevään sanoman tuonut, katse kulkijan kirkastuu. Kevät kaunis on meillä ja talven valta on poissa.

Ensin aamun hiljaisuus, kunnes muuttolinnut äänensä virittää ja kiitoslaulut kohoo korkeuksiin. Mistä löytyisi kotipaikka, mistä löytyisi pesäpuu?

Onpa kiirettä hyörinää, siinä sirtystä, touhua: kodin perustusta muurataan, jossa siipiensä suojassa voi poikasensa kasvattaa. Siinä koti pienoisten, koti lämpöinen.

Kiitos viserrys Luojalle korkeuksiin: Kesä kaunis. Olkoon koti aina turvaise meille kaikille ihmisille. Kotipaikka ompe kallehin. Jonne linnun lailla Luoja johdatti, siksi soikoon kiitos keväälle!

Helvi Laaksonen

VEIKKO SOKURA
Erikois-
hammasteknikko
TAMPERE
Mäkipääkatu 39—41 II kerros
Puh. 556615

Valtakunnan piirakka-mestaruus sakkolalaiselle

Kun Maire Kanervisto os. Karonen, suku Sakkolan Sipilänmäeltä osallistui valtakunnalliseen SM-kilpailuun oli hänellä takanaan yksi harjoituskerta piirinmestaruuskilpailua ennen ja toinen harjoitus piirikilpailun jälkeen. Kumminkin SM tuli jo ensi yrittämällä!

Hän kertoo ammatistaan ja harastuksesta: — Välillä oli muutama vuosi, etten leiponut ainuttakaan piirakkaa. Hyvin mumolta opittu taito kuitenkin pysyi muistissa — sen verran ahkerasti tuli nuorempana piirakoita rypytyttyä. Ensimmäiset piirakkani leivoin heti, kun yletyin saamaan käteni pöydälle.

Vaikka Maire on piirakoita ja sakkolalaisia kakkaraita jo vuosia leiponut, niin vasta nyt Kangasalla osallistui SM-kilpailuihin.

SM-kilpailussa saivat osallistujat pääasiassa keskittyä piirakan ulkonäön muokkaamiseen, sillä heillä oli järjestäjien puolesta kuoritaikina ja "sydämet" valmiina. Joskin puuron ja perunamuussin sai itse maustaa ja kuoritaikinaan lisätä jauhoja mielensä mukaan.

Kilpatehtävänä oli 10 pyöreää "kakkaraa" ja 10 soikeata riisipiirakkaa.

Tuomaristo arvosteli maun ja ulkonäön, sotkuisesta pöydästä vähennettiin pisteitä ja vääristä mausteista myös "sakotettiin." Jos kilpailijat olivat näillä näytöillä tasaväkiset, niin käytetty kilpailuaika ratkaisi sijoitukset.

Mairen piirakat olivat kuin samassa vormussa valetut ja säilyttivät hyvän ulkomuotonsa uunissa.

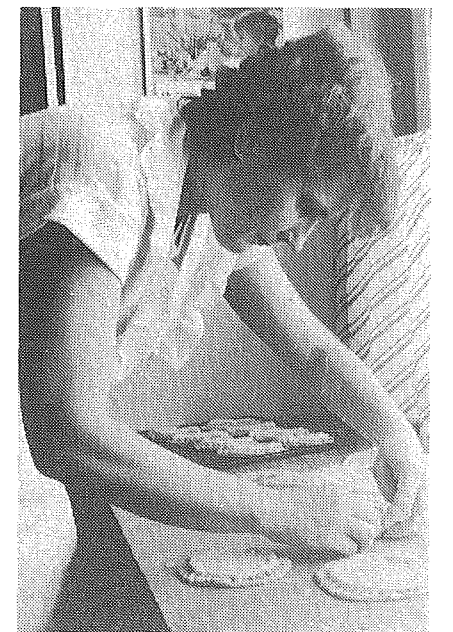
Mairen kotona Karosella leivottiin jopa 300 piirakkaa kerralla, ei-

kä niitä sittenkään pitkälle riittänyt, vaan parissa päivässä oli syöty satsi loppuun.

Alkuperäiset sakkolalaiset piirakat, "kakkarat", olivat pyöreitä ja useimmin täytteenä perunamuussia, joskin käytettiin myös porkkanaa ja ohrajauhoakin, sekä marjapiirakat olivat pyöreitä tai kuun muotoon käännettyä mallia.

Juhla-ateriaa kuuluu piirakan "kyytimieheksi" munavoi. Piirakan tekokilpailut ovat ennen kaikkea karjalaisen perinteen vaalintaa, onhan taito periytynyt monien sukupolvien takaa ja toivottavasti vielä jatkuu seuraavien polvien myötä.

Vaikka Maire Kanervisto ensi vuonna leipoisikin itselleen jälleen SM:n, eivät hänen leipomohommat siihen lopu, sillä päivätyönsä Maire tekee Oululaisen leipomossa Tam-

Alunperin piirakat tehtiin aina pyöreiksi ja niitä nimitettiin kakkaroiksi. Kakkaroitten rypytyys poikkeaa hieman soikeitten piirakoitten rypytyksestä. Molempia käsiä tarvitaan kuitenkin kakkarankin rypytyksessä, vaikka vain toinen käsi periaatteessa rypyttää.

pereen Messukylän Ruskossa, ja työn päätteeksi lauantaisin leivotaan kotiväelle ainakin vehnäst.

Sähköuunissa piirakoita paistettaessa paistoaika on noin 15 minuuttia. Aidossa leivinuunissa — jossa maukkaimmat piirakat paistuvat — piirakat kypsyvät jo 5—10 minuutissa, kertoo Maire Kanervisto.

Kuolleita

Johannes Karonen on kuollut 92-vuotiaana Lempäälässä. Hänen kotikylänsä oli Sakkolan Sipilänmäki.

Lempi Maria Lukkarila o.s. Naskali syntyi 23. 2. 1899 Sakkolassa, kuoli 3. 5. 1984 Pikonlinnassa. Kotipaikka Karjalassa.

Olga Sulervo syntyi 29. 7. 1910 Raudussa, kuoli 8. 4. 1984 Tampereella. Kotikylä Sakkolassa Pannusaari-Haitermaa.

Autonkuljettaja Erkki Johannes Kyllästäinen syntyi 1. 8. 1929 Sakkolan Volossulassa, kuoli 1. 4. 1984 Tampereen yliopistollisessa keskussairaalassa. Siunattiin 21. 4. 1984 Oriveden kirkossa ja saatettiin haudanlepoon Oriveden kirkkomaahan.

Anna Greta Partanen o.s. Lamppu syntyi 7. 2. 1901 Sakkolassa, kuoli 3. 4. 1984 Tukholmassa.

Maria Tatti o.s. Jäske syntyi 19. 6. 1901 Metsäpirtissä, kuoli 11. 4. 1984 Punkalaitumella, joka oli hänen viimeinen kotipaikkansa. Entinen kotikylä oli Sakkolan Riiska.

Hanna Lamppu kuoli 73-vuotiaana Lempäälässä. Hän oli syntynyt Sakkolan Petäjärvellä.

Emilia Kosonen o.s. Kiiski sai iäisyyskutsun 14. 4. 1984 Kylmäkoskella. Hän oli syntynyt 12. 9. 1899 Sakkolan Riiskassa.

Siunaustilaisuus oli 28. 4. 1984 Kylmäkosken kirkossa lähiomaisten ja naapurien läsnäollessa. Siunauksen toimitti kirkkoherra Antti Lehtipuu, jonka jälkeen arkku laskettiin sukuhautaun Kylmäkosken kirkkomaahan. Kaunis kukkakumpu jäi kertomaan korkean iän saavuttaneen hyvän ja iloisen ihmisen elämästä.

Muistotilaisuus oli Kylmäkosken seurakuntatalossa, jossa veisattiin virsiä ja hengellisiä lauluja, kirkko-

herra Lehtipuu puhui vainajan elämästä, muistuttaen mieliin kotiseudun, Karjalan, menetyksestä ja uuteen kotiseutuun sijoittumisesta. Kirkkoherra Lehtipuu haastatteli Emilia Kososen veljeä Jalmar Kiiskiä ja Helmi Uosukaista siitä, että millaista oli Sakkolassa vuosisadan vaihteessa ja aika talvisotaan saakka. Aiheena perhe, sukulaisuus, työtavat, seurakunta- ja koulutoiminta.

Muistotilaisuus päättyi yhteisesti laulettuun "Jeesus kuule rukoukset..."

H U

Erkin muistolle

Lyhyen sairauden jälkeen kuoli Porin Keskussairaalan teho-osastolla Erkki Pärssinen maaliskuun 16. päivänä. Hän oli syntynyt Sakkolan Lapinlahdessa 6. 1. 1926. Hänen viimeinen kotipaikkansa oli Punkalaidun. Siellä hän harjoitti maanviljelijän ammattia. — Kuitenkin rakentaminen ja rakennusurakointi sai Erkiltä suurimman osan ajasta. Harrastuksenaan oli m.m. metsästys ja hän oli Punkalaitumen metsästysseuran jäsen, samoin Karjalaseuran. Osallistuen myös aikaisemmin kuorolauluun Bassolaulajana.

Kun tietoomme tuli Erkin poismeno, kosketti se kipeästi tuntoamme, olisimme toivoneet ja halunneet hänen olevan edelleen keskuudessamme.

Muistellessani Erkkiä, muistuu hänen kauttaan myös oma lapsuuteni. Olimme kasvaneet yhdessä, eroa oli vain siinä, että olin Erkin setä.

Muistamme hänet henkilönä, puolisona ja isänä, jolle perhe ja sen läheisyys merkitsi paljon.

Muistamme hänet vaatimattomana, sanavalmiina ja välittömänä sekä auttavaisena elämän myönteisenä rakentajana sanan varsinaisessa merkityksessä.

Lämminhenkinen siunaustilaisuus 1. 4. 1984, jonka suoritti rovasti Aleksanteri Toikka, oli Punkalaitumen kirkossa.

Omaiset ja ystävät olivat monilukuisesti suorittamassa Erkille viimeistä palvelua liikutuskynelten kera. Kirkonkellojen soidessa sai maallinen vaeltaja levon ja iäisyysmatkan Punkalaitumen kirkkotarhaan.

Muistotilaisuus vietettiin seurakuntasalissa, jossa tarjoilujen välissä pidettiin puheita ja laulettiin yhteisesti virsiä, sekä luettiin adressit.

Omistettu Erkille 1. 4. 1984:

Saimme yhdessä viettää lapsuuden ajan.

Ne muistot jäi kauaksi — taakse rajan.

Olit kuin veli, kotona siellä,

kun juoksimme Suvannon rantatiellä.

Olit lapsuusleikeissä kaveri parhain.

— Miksi matkasi päättyi liian varhain?

Nuo yhteiset hetket enää palaja ei.

Sinä uuvuit, kun sairaus voimasi vei.

Erkin muisto elää meissä.

Pentti-setä ja Jenny

Vuosia täyttäneitä

Aviopari täytti vuosia Juupajoella

60 VUOTTA täytti 19. 4. 1984 maanvilj. Olavi Lopenen Juupajoen Korkeakoskella. Hän on syntynyt Sakkolan Lapinlahdesta. Nykyisessä kotikunnassaan hän on vuodesta 1971 lähtien toiminut maatalouslautakunnan puheenjohtajana, hoitaen samalla myös maataloussihteerille kuuluvat tehtävät. Hän kuuluu myös kunnanvaltuustoon sekä manttaalisaatiön hallitukseen ja on ollut jäsenenä kunnanhallituksessa sekä lomalauta-

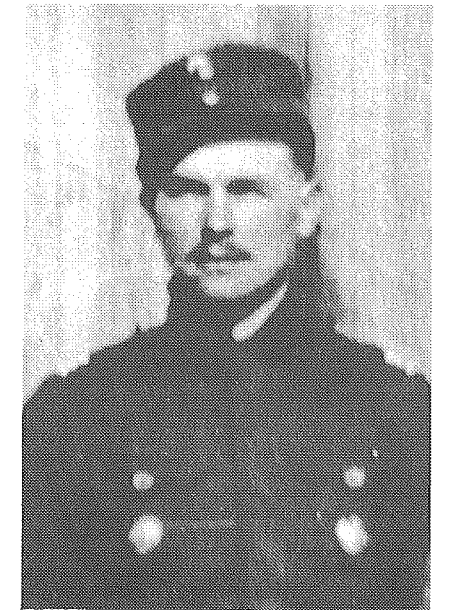
kunnan puheenjohtajana. Hänelle, on myönnetty Suomen kunnallisliiton hopeinen ansiomerkki.

Harrastuksina on ollut kirjallisuus ja aikaisempina vuosina osallistuminen raviurheiluun.

60 VUOTTA täytti 5. 2. 1984 kirjakauppias Marjatta Lopenen, o.s. Anttila. Hän on syntynyt Ruovedellä ja on Olavi Lopenen aviopuoliso.

Kirjakauppiasana hän on toiminut yli 30 vuotta. Hänen harrastuksiaan

ovat maalaus- ja keramiikkatyöt sekä kotiseututyö. Hän toimii parhaillaan Ylä-Hämeen taiteilijaseuran puheenjohtajana ja Juupajoki-pitäjäseuran sihteerinä. Muita luottamustoimia ovat Juupajoen Säästöpankin isännistön ja paikallisen yrittäjähdistyksen johtokunnan jäsenyys.

70 VUOTTA täyttää 29. 6. 1984 mv. Matti Nورا Nokian Joenpohjassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Hänelle on uskotu huomattavan lukuisesti kunnallisia luottamustoimia entisen Tottijärven kunnan hallintoelimissä. Hän kuuluu Sotaveteraanien ja Aliupseeriyhdistyksen johtokuntaan. Talvisodan päättymisestä jatkosodan loppuun ja muutaman vuoden sen jälkeen hän palveli kantahenkilökuntaan kuuluen Suomen rintamajoukoissa Äänislinnan — Ylä-Syvärin rintamalla. Sotilasarvoltaan hän on vääpeli. Merkkipäivänään hän on matkoilla.

80 VUOTTA täytti 24. 4. 1984 Amalia Kyllästäinen, o.s. Eeva, Oriveden Ruskeamäellä. Hän on syntynyt Metsäpirtin Koselassa. Kotikylä Sakkolassa oli Volossula.

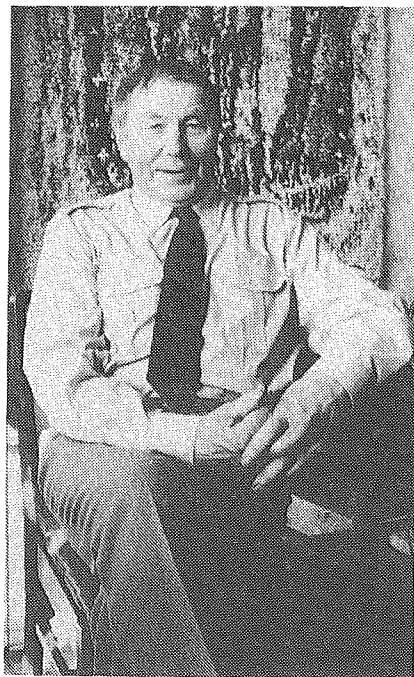

Tuuba on Yrjö Nuoran varsinainen instrumentti, mutta pianoakin on tullut "kolistelluksi". Hänellä on kotonaan nuorisoseuran entinen piano, uudemmista ja pienemmistä pianoista ei kuulemma niin jymäkkää ääntä lähdekkään.

75 VUOTTA täytti 22. 4. 1984 Yrjö Nuora Toijalassa. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Petäjärvi. Hänen harrastuksensa liittyy musiikkiin. Kuorossa hän on laulanut aivan nuoruudestaan alkaen, samoin instrumentit hän hallitsee tuubasta pianoon ja on soittanut tanssimusiikista kirkkomusiikkiin saakka.

70 VUOTTA täytti 8. 4. 1984 Helvi Ruuth, o.s. Karonen, Tampereella. Kotikylä Sakkolassa oli Sipilänmäki.

70 VUOTTA täytti 20. 4. 1984 Arvi Tiinus Toijalassa. Hän on syntynyt Sakkolan Purpuassa. Arvi Tiinus on innokas seura- ja yhdistysharrastusten herättäjä ja toimiva jäsen. Jo Sakkolassa hän oli monessa mukana. Toijalaan siirryttyään on täällä perustanut mm. Toijalan

— En osaa olla jouten, sanoo Arvi Tiinus.

Urheiluampujat 1964 ja vuonna 1949 Toijalan Pallo-49. On innokkaasti mukana myös sotaveteraani- ja kuorotouhuissa. Hän on mukana myös Sakkolan sotainvalidi- ja veteraanikerhon toiminnassa.

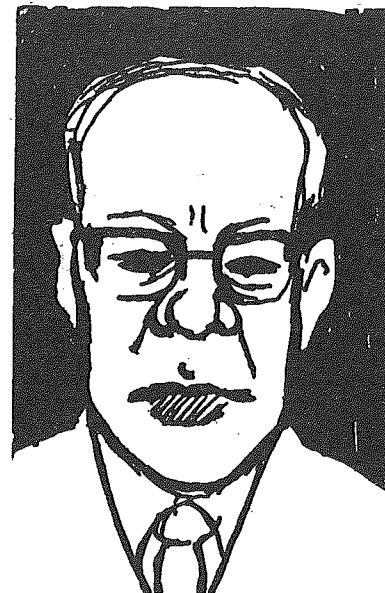
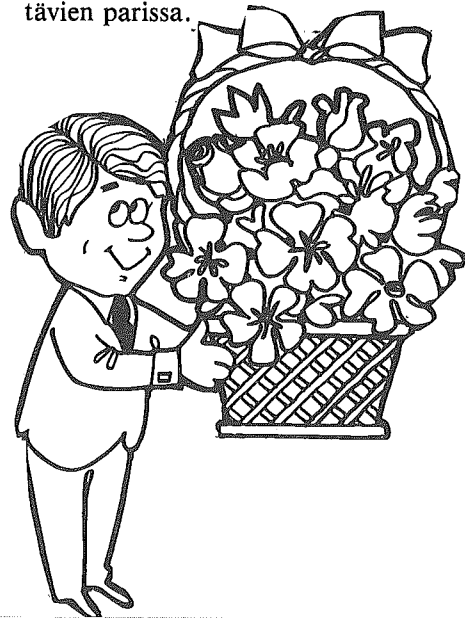
70 VUOTTA täyttää 23. 8. 1984 Tauno Leppänen Mikkelin mlk:n Sairilassa. Hänen entinen kotipaikkansa oli Sakkolan Riiska.

60 VUOTTA täytti 13. 5. 1984 Sirkka Väisälä, o.s. Ukkonen, Piikkiössä. Hän on naimisissa akateemikko Yrjö Väisälän pojan ins. Veikko Väisälän kanssa. Kotikylä Sakkolassa oli Sipilänmäki.

50 VUOTTA täytti 21. 1. 1984 Liisa Uosukainen, o.s. Alanen, Nokian Pinsiössä. Hän on käynyt Tampereen talouskoulun, kuuluu maatalousnaisiin, harrastaa käsitöitä. Koti, perhe, lapset ja heidän koulutus ovat olleet ammatina koti-äidin roolissa. Merkkipäiväänsä hän vietti lastensa, lähiomaisten ja naapurien parissa.

50 VUOTTA täytti 1. 3. 1984 Pirkko Järvensivu, o.s. Uosukainen, Nokian Jumesniemessä. Hän on käynyt Ahlmanin emäntäkoulun, ottanut osaa maamiesseuran ja maatalousnaisten toimintaan sekä kuuluu paikalliseen raittiusseuraan.

Elämäntehtävänä on ollut kodin hoito karjoineen, peltoineen ja muine askareineen, lasten kasvatus ja koulutus. Merkkipäiväänsä hän vietti kodissaan lähiomaisten ja ystävien parissa.

Toimituksen tuoli

Joskus aikaisemmin, muutama vuosi sitten, oli Kiviniemen vesitorista otettu valokuva ratapihasta. Tämän valokuvan oli lähettänyt Klaudia Pelkinen, mutta kuva ei ole hänen ottamansa ja hän siksi pyytää asian oikaisemaan ja "päästämään pois tornista". Kuka on kuvan ottanut, niin kirjoittakoon toimitukseen.

Nyt kun lähti kerronta Kiviniemen valokuvista, niin sanonkin, että "Sakkolan Kylät Tuvasta Tupaan"-teoksen Kiviniemen kuvitusta moittii ainakin joka toinen kiviniemeläinen rouva, jopa on haukkuneet koko teoksen "huit-helkkariin". Minä olen kuvituksen suhteen kyllä naisten puolella, se on epäonnistunut ja parempaakin olisi ehkä löytynyt.

Siinä lieene tullut virhe, että kauniimpaa sukupuolta, vaimoja, ei tullut ainoatakaan toimituskuntaan. Naiset olisi paljon tyyneempiä jos olisi jokin rouva joukossa ollut.

Mikä on tehty, niin se on tehty, eikä rähinästä parane. Tietysti kirja

ei ole monenkaan maun mukaan, siinä on toisia liikoja kylässä, toisia jäänyt pois. Kylän selostukset kirjassa on makuasia, josta voi kiistellä loputtomiin, asian muuttumatta huonommaksi tai paremmaksi.

Kaikesta huolimatta minä kehoitan ja toivon kirjan kuuluvan jokaiseen Sakkolasta lähtöisin olevan perheen kirjastoon. Näin on paras ratkaisu. Kyllä aika pienet haavat umpeen kasvattaa. Mikä ei ketä miellytä sen voi yliviivata ja puuttuvat nimet sivuille kirjoittaa lisää.

Hyväksykäämme kotiseudusta kertova kirja sellaisena kuin se tehty on.

Politiikkaan emme monesti puutu, mutta nyt minulle soitettiin, että jos kepulaiset eivät lähde ja demarit pääse tilalle, niin saatte pitää lehtenne ja juhlanne!

Kuka tietää Suvanto-säätiön hallituksen jäsenen sisäisen poliittisen vakaumuksen? Minä en ainakaan haluakaan tietää. Poliittikka päättyy tähän maininnalla: "Kaikkea se viina teettää!"

Seuraava numero kutsuu Sakkola-juhlaan, siksi aineisto heti toimitukseen, muutoin tulee tupen rapinat!

Petäjärveläisiä Nuorisoseuran vuosikokouksessa.

Petäjärven nuorisoseuran toiminta vielä jatkuu

Petäjärveläiset pitivät nuorisoseuransa vuosikokouksen 8. 4. 1984 Elli Pulakan luona Lempäälässä. Kokouksen puheenjohtajana Yrjö Raaska ja sihteerinä Laina Nuora.

Todettiin viime kesänä vietetyn kotikylän kotiseutupäivää, johon tilaisuuteen tarjoilukustannuksina seura antoi huomattavan summan rahaa ja tästä johtuen seuran on nyt jatkettava pienemmissä puitteissa.

Keskusteltiin seuran toiminnan lopettamisestakin, mutta rajoitetuin toimintatavoittein vielä päätettiin jatkaa! Seuran johtokunta jäi

Nuoret mukaan Karjala-seuran toimintaan

Punkalaitumen Karjalaiset ry:n vuosikokous pidettiin Ukkosella 19. 2. 1984. Aluksi laulettiin Karjalaisen laulu. Kokouksen puheenjohtajana oli Matti Ukkonen ja sihteerinä Pirjo Korkka. Kokous kunnioitti hetken hiljaisuudella vuoden aikana pois nukkuneiden johtokunnan jäsenten Alpo Kuparisen ja puheenjohtaja Soini Patjan muistoa.

Seuran johtokuntaan valittiin uusina jäseninä: Terttu Ukkonen, Tyyne Kuisma ja Matti Ukkonen sekä erovuoroiset Toivo Ukkonen, Eino Kuisma ja Toivo Tenkanen uudelleen.

Tilintarkastajiksi valittiin Viljo Ukkonen ja Liisa Ruuskanen.

Jäsenmaksuksi hyväksyttiin 10 markkaa.

Edustajiksi Karjalan Liiton kokouksiin valittiin Matti Ukkonen, varalle Aulis Rastas. Varsinais-Suomen piirin kokouksiin edustajiksi Voitto Nihti, varalle Eino Kuisma.

Hyväksyttiin toimintasuunnitelma kuluvalle vuodelle. Tarinakerhoja jatketaan entiseen tapaan.

Helsingissä pidettävälle Sakkola-juhlille tehdään retki myös Punkalaitumelta.

Erikoisesti toivotaan Punkalaitumen Karjalaiset ry:n jäsenistön aktiivista toimintaa ja näin pyritään vanhat ja nuoret karjalaiset saamaan mukaan yhteiseen toimintaan.

entiseen kokoonpanoon: Pj Viljo Purontaa, varapj Terttu Kurikka, sihteerinä Laina Nuora, rahastonhoitajana Seija Purontaa, jäsenet Väinö ja Kauko Virolainen, Yrjö Raaska ja Hilka Honkanen. — Kiitos muhkeasta kahvitarjoilusta!

Vuosikokouksen jälkeen pidettiin johtokunnan kokous, jossa valittiin yhdistyksen varapuheenjohtajaksi Voitto Nihti, sihteeriksi Pirjo Korkka ja rahastonhoitajaksi Eino Kuisma.

Muisto Suvannolta

*Aurinko laskenut Suvannon ylle,
niin myös sen rannoille,
päiville eletyille.
Taaksein kun katson,
näen ajan jakson
mi koskaan ei palaa,
vaan elän sen muistoissain
salaa.*

Eino Leppänen

Sakkolan Sotainvalidit ja Sotaveteraanit vuosikokouksessaan Ikaalisissa

Vuoden 1983:n vuosikokous pidettiin Ikaalisten Terveyskylpylässä, jonne kokoontuimme 31. 3. 1984 19 jäsenen voimalla pohtimaan kuluneen vuoden tapahtumia.

Kokouksen avauksen suoritti Matti Karonen ja kertoi kuluneen vuoden tapahtumista ja toiminnasta. Hänen esityksestään vietimme hiljaisen hetken ajasta ikuisuuteen menneitten kunniaksi.

Kerhomme toimihenkilövalinnat olivat täysin yksimielisiä. Kokouksen puheenjohtajana oli Heimo Vis-

Alppihiihtoa

Freestylen Suomen mestaruuskilpailut v. 1984.

Nuorten sarjassa saavutti Tero Kumpulainen Suomen mestaruuden. Hänen äitinsä on Kaija Kumpulainen, o.s. Purontaa, Sakkolan Petäjärveltä.

Freestylen Volvo-cupin viimeisessä osakilpailussa Pyhänturilla Tero hypyissä saavutti II palkinnon, mutta ei päässyt yleiskilpailussa III parhaan joukkoon. Cupissa hän kilpaili 18-v. sarjassa.

MATTI VÄÄTÄISELLE on myönnetty SOTAINVALIDIEN VELJESLIITON SUURI ANSIOMERKKI. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Kiviniemi ja nykyinen kotipaikka Tampere.

kari ja hän vei kokouksen asiat läpi erittäin asiallisesti, sihteerinä Lauri Lamppu.

Käsiteltyihin asioihin kuuluivat edellisen vuoden toimintakertomus, joka pienin lisäyksin hyväksyttiin. Esitettiin kerhomme tilit ja kuultiin tilintarkastajain lausunto. Tilit vuodelta 1983 hyväksyttiin.

Kun olimme käsitelleet kuluvan vuoden toimintasuunnitelman, olimmekin valmiit valitsemaan "raadit" hoitamaan tulevia asioita. Ja kun vapaaehtoisissa toiminoissa hyvin hoitaa luottamustoi-

Nuoruuteni muistelmia

men, niin he jatkavat edelleen: Martti Karonen puheenjohtajana ja rahoista vastaavana, Martti Salmela vpj, Lauri Lamppu sihteerinä ja jäsenet Väinö Tenkanen Vantaa, Aarne Naskali Lempäälä, Aadolf Eräranta Orivesi, Arvi Tiinus Toijala, Risto Jääskeläinen Pirkkala, Eino Sulervo Tampere, Reino Volanen Tampere, Viljo Purontaa Vesilahti, Aleks Ollikainen Ruovesi, Aarne Karvonen Huittinen ja Heimo Viskari Orivesi.

Kun olimme henkilövalinnat suoritaneet niin keskustelimme oman pitäjäjuhlaamme ja Suvantosaatiötä koskevista aiheista, koska katsoimme asian asialliseksi ja tärkeäksi, sillä yhteisten asioiden hoitaminen on juuri sellaista joka antaa keskusteluun aiheita ja luo mielenkiintoa kysymyksiin. Kun oikein hyvin ja asiallisesti vie kokouksen läpi, niin siitä jää osanottajille hyvä mieli koko tapahtumasta.

Martti Karonen kutsui jo nyt kerhomme vieraakseen kesällä. — Kiitos kutsusta! Tulemme mielellämme, oli vastauksemme. Helsinkiin Sakkola-juhlaan myös menemme joukolla!

Kokouskahvit juotuamme vietimme iltaa seurustelun ja vapaan ohjelman mukaan, johon kuului saunominen, uinti, ruokailun jälkeen tanssikin.

Sihteerini vieläkin kiittää puheenjohtajaa ja osanottajia hyvästä kokouksesta.

Lauri Lamppu

Lapinlahdessa oloni jatkui, olin piikana opettaja Tuohinnolla, se oli kova paikka, sillä rouva opettaja oli hyvin vaativainen kaikessa työssä ja olemisessa, kyllä opetus emäntäkoulun käyntiä vastasi! Kun vain jaksoi uurastaa.

Itse Tuohinto oli opettajana Lapinlahden koulussa ja rouva opetti Hovinkylän kansakoulussa, jonka matkan hän kulki hevosella, aamulla lähti ja illalla palasi kotiin.

Heillä oli kaksi lasta, poika ja tyttö. Mauno kävi minun palvelusaikanani yhteiskoulua Käkisalmen ja hänestä tulikin hammaslääkäri. Tytär Ritva oli vielä pieni, ehkä kolmevuotias minun heillä ollessani ja hän oli päivän minun hoidossani. "Rouva-opettaja" johti laulukuoroa ja minäkin sain olla kuorossa, minusta olikin oikein mukavaa, sillä olin laulanut jo kotonani ollessa kuorossa. Silloin kanttori Kosonen kävi meitä laulattamassa Orjansaaressa kansakoulussa. Meitäkin oli perheestämme kolme, äiti, minä ja veljeni Matti. Tämä kuoro myös joulukirkossa kävi laulamassa...

siis Orjasaaren kuorolaiset Raudun kirkossa.

Silloin sain varustaa oikein suuret pidot kun Tuohinnoilla oli Sakkolan opettajain kokous. Läsnäolivat rovasti Silvennoinen rouvineen, samoin pastori Liesmaa rouvineen ja kaikki Sakkolan kansakouluopettajat. Paljon meni ruokaa ja minä häpesin tummia käsiäni, jotka tummuivat porkkanan ja juureksien kuorimisessa, kun silloin ei ollut mitään suojakäsineitä saatavissa, joita nykyisin saa tarpeen mukaan.

Heillä oli eläimiä lehmä ja hevonen jolla rouva ajeli Hovinkylän koululle. Ihmettelen miten hän uskalsi sen valjastaa, sillä kun minun piti mennä sen ohi navetassa lehmää hoitamaan tai lypsämään, niin hevonen aina yritti purra tai potkia ja minä pelkäsin niin kamalasti, että pelkäsin saavani siitä sydänvian? Mutta säästyin ja pysyin terveenä. En minä heillä palvelut kuin kevääseen, koska he kesäksi muuttivat koko perheen kanssa Hovinkylän koululle, jonne en halunnut lähteä mukaan.

Minä jäin Lapinlahteen serkkuni taloon, vaikka hän olikin jo kuollut, niin halusin auttaa perheessä koska tarvitsivat apulaista. Siksi menin heille, enkä sen jälkeen tietänyt Tuohinnoista paljoakaan. Kävin kyllä Maunun vastaanotolla, kun hän oli hammaslääkärinä Mäntässä, josta hän muutti myös pois.

Maire Salmela

Pärssisen Konepaja

35500 KORKEAKOSKI PUH. (935) 81204

VALMISTAMME M.M:

—TERÄSRAKENTEITA, OVIA JA IKKUNOITA
—ALUMIINISIA OVIA JA IKKUNOITA
—KORISTETAKOTOITA

Huuhkan poika

*Kyll' on päivä päättömänä,
huomen hulluna keväinen
— kaikki tuo vihaisna viepi,
sotamielin sorrattavi.*

13.

Samana Yrjönpäivän aamuna, jolloin Lilla ja Martti lähtivät Huuhkalasta metsälle, tyttö hovin taustalle paimeneen, poika puunhakuuseen, oli Juhana Kourukin kotitalossaan Joenkylässä herännyt varhain valvoskelemaan, istuskelemaan huomenkoiton aikana kotoisella penkillä, ikkunan äärellä, josta aukeni laaja näköala kimalteiselle Suvannolle.

Tällainen varhaisnousenta kuuluu vanhempien ihmisten tapoihin ja johtuu useilla työnhalusta, eräillä elämän varrella kasautuvista huolista, mutta Juhana oli saanut tämän tavan suoranaista mieliteosta, josta hän nautti. Kourun runokas, ajatuksiin ja kuvitteluihin taipuva luonne löysi varhaisina aamuhetkinä parhaimman elämis- ja liikkumis-aikansa, sillä tällöin eivät päivän melu ja elämässä esiintyvät räikheet häirinneet mielialan rauhaa, ajatukset saivat aina oman kiinteän, sopusointuisen kokonaisuutensa, liikkuvat virkeinä ja joustavina.

Jos kenen tapana lienee syksyn pimeinä huomenhetkinä ja talven lumisenraskaina aamupuhteina herätä varhaisvalvontaan, työnäperteilyyn tahi mieteoloon, niin tokihan kevään helmoilla, Yrjön valostumana, jolloin käen toivotaan kainon vehreässä metsässä ensi kerran kukuvan ja josta päivästä kaikki suven aikamäärät lasketaan.

Siksipä ei tänään nukuttanut Kouruakaan. Olisi vaarista ollut melkeimpä synty hukata unin kevään merkikkäin kohta, Jyrki. Ei

nukuttanut. Iltaisilla oli Juhana meilloillut myöhäisille tunneille asti kotilahdella, asetellen haukirysä, tehden turokoita säyneiden tulolle. Hän oli palannut rannasta kylän vaimetessa, talon asettuessa makuulle. Puoliyön seudussa mies nukkua kuukahti. Nyt päivän terän pilkahtaessa istui jo Juhana varhaisiljaisessa tuvassa, Suvannolle näyttävän ikkunan luona, istuili tyytyväisin erämiesmielin, sillä tänä aamuna hän tiesi pääsevänsä, vaari, mieluisaan työhönsä, rysiä kokemaan, tiesi saavansa jatkaa rattoisaa pyydystystä kesän kaiken. Sitä ei voinut suinkaan Kouru valittaa, ettei olisi talossa ollut verestä kalaa pitkin talvea, mutta pakkaspyynnillä, niin tuottoisaa kuin nuotanveto jään aikana olikin, ei ollut sitä viehätystä, joka suviseen souteluun liittyi. Paleli talvisin käsiä, kylmivät nutut, köydet ja saivatkin rengit, päiväpalkkalaiset vetää talvinuotan, tuurailla avannot, ei kehdannut Juhana itse siellä köntistellä. Nyt, avovedellä sai innokas kalastelija tyydyttää halunsa kotilahdella koluillen, selkeävesillä verkkoja lasien. Jyrkinä se oli alkanut useimpina vuosina, tämä hauska hommailu. Niin alkoi nytkin.

”Katsokaa, katsokaa” — myhäili Kouru itsekseen tarkatessaan siitä ikkunasta lähimmän rysän kohdalla näkyvää väreilyä. ”On sinne eksy-

nyt asujia tähän likimäiseenkin, lie toisissakin. Ihan näet ovat nosta-neet luokkaa, hauet, touvailijat, ovat nyhtäneet siipeä näkyville! Jo taitaa tulla hyvä jyrki päivästä!”

Mitä parhaimmat saalistoiheet hyvittelivät Juhanan mieltä ja pirttiin heittyvä auringon punerrus lisäsi toivehikkuuden tuntuja. Kourun tuntemien ja näkemien pohjimmaisena sisältönä oli kuitenkin tuo ikkunan edessä levittelevä, tältä kohdalta kolmen virstan levyinen, kolmen ja puolen penikulman pituinen, kevät autereessa kuvasteleva Suvanto. Tähän keskittyivät nyt vaarin mietteet ja muistelmät, järven ulottuville punoutui koko hänen elämänsä. Siihenhän ne olivat keskittyneet muulloinkin talon jaksannot, isäntien toiveet, antoisaan Suvantoon, olihan se monessa suhteessa etuisa, läheinen, hyvä, mutta nyt tunsikin Kouru ikäänkuin rakastavansa Suvanto-järveä. Nyt vasta mies oikein käsitti, kuinka läheinen tuo välkkyvä vuo oli hänelle, likeinen — siihen piirtyi kaikki — kaikki — kuvastellen tuossa heräilevässä kalvossa, näyttäen ajan samalla, leikkivästä pikkupojasta alkaen, tähän nykyiseen vaari-ikään asti.

Ottaen nurkkaukseen sijoitetulta piippuhyllyltä tupakkavehkeet asetui Kouru entistä mukavammin olemaan, katselemaan järven kuultoja, ihanan aamun hohteita.

Taannoin oli Juhana katsellut ikkunasta lattialle seisoskellen, nyt istuutui hän tekemälleen jykevärä-kenteiselle tuolille, asettaen kartuusilaatikon ja tuli neuvot siinä kyy-

Perämootorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomootorikoneet

**Pienkonekorjaamo
NUORA-MOTOR**

Härmälänkatu 15, TAMPERE
Puhelin 931-654 411

Perämootorit Ruohonleikkurit Moottorisahat sekä muut polttomootorikoneet

Suomen puolesta

Hyvin nukutun yön jälkeen taas jaksetaan marssia ja sotilaan hiki taas vuotaa. — Suunkautta saikkaa tai vettä sisälle, niin ihon läpi tulee pois. Se on nykyisin nesteen kiertotie, ei paljon alakraanaa tarvita?

Marssi jatkuu ja Syskyjärvi on jo jäänyt selän taakse.

— Joukkueenjohtajat eteen, tulee sana marssirivistöä myöten. Tauno Huuska pidentää askeleensa puolijuoksuksi tavoittaakseen etupään...

— Marssitaan vielä taukoon saakka, aloittaa luutn. Ylätalo, siten vartutaan autokuljetusta, näin on luvattu...

— Onkohan johonkin kiire, kun autoja luvataan, kysyy jo Huuska.

— Hakekaa lippaat, mitä kuormissa on, mukaan.

— Meillä on mukana kaikki, vastaa Huuska.

Puuroa syödään tauon aikana. Vaikka on poikkeava aika, koska ei tiedä milloin kuormasto tavoitetaan.

närpään ulottuvilla sijaitsevalle pöydälle, vaikkakin latauslaitteet olivat tässä tarpeettomia, sillä piipun nyrkinkokoisessa pesässä riitti kyllä täytettä ja sytytettynä miilusi se kyllä pitkänkin viipymän. ”Miekka pitää olla miestä myöten” oli vaarin aina tapana sanoa, jos kuka huomautteli näistäkin laitteista, ihmetellen piipun pitkästä, helmiteltyllä kudoksella somistettua vartta ja täyttöisää pesää hopeisine kansineen. Soma ja juhlallistahan sellaisella äkyrillä oli sauhuja vetäkin. Sopi Kourun poltella samalla tavoin kuin paronin, rovestin ja ruununvoudinkin, kannatti paremminkin. Itsetietoisena tyynenä näytti

— Nyt tulee se ihme, että päästään autoilla eteenpäin, selostaa Tauno miehilleen. Nyt matka rupeaa ”taittumaan” nopeasti.

— Kun pääsee autolla, niin on aina helpompaa, Alekski Pitkänen jo innostuu ajatuksissaan.

— Voipa olla kiire jonnekin, arvelee puolestaan Väinö Vulli, mutta säästyvät kumminkin saappaan pohjat...

Luutn. Ylätalo kävelee autojen ohi ja tarkastaa, että kaikki on valmista marssille, ettei kukaan jää roikkumaan laitojen varaan, jolloin on putoamisen vaara olemassa,

— Mihis asti männää, kysyy Alekski komppanianpäälliköltä.

— Jaa, että mihin mennään? No, ehkä Salmiin, ehkä edemmäksi, ei ole niin täysin tarkkaa tietoa...

— Ompa sitä matkaa sinnekin saakka. Ei tarvitse marssia, sehän tässä on pääasia, puhelee innoissaan Alekski, ikäänkuin vastaukseksi komppanianpäällikölle.

— Ompa tiedenkin, ompa tiedenkin, vastaa luutnantti Ylätalo. Au-

nytkin Kouru tässä varhaisena aamuna haikuja sinitellessään, pitkäpalkkisessa hiljaisessa tuvassa, ikkunanäkymällä välkkyi Suvanto kuvastelevine rantoineen.

Siinä tulivat mietteet miehen luokse, saapuivat menneen muistot kuin elävöityneinä ystävinä, tulivat vastaisuuteen tähdätyt haaveet tulevaisuuteen katsovina toivoina, suunnitteluina. Juhana Kourun väkevässä mielikuvituksessa hahmoituivat kaikki saapuville tulleet persoonallisuuksiksi, niin menneet muistot kuin tulevat toivotkin. Sillä tavoin oli niiden keralla niin helpoa olla, rattoisaa rauhaisassa tuvassa haastella.

Jatk.

toijono lähtee etenemään verkkaista vauhtia ja tie pölyää, sillä on kuivaa ja kuumaa säätä, jolloin pöly on herkässä. Autojono ohittaa kuormastoja ja tykistöä. Vaikka matkavauhti on vain noin 50 kilometriä tunnissa, useimmin alle tämänkin, mutta autokyyti on autokyyti! Ei tarvitse marssia.

Maisemat muuttuvat. Taakse jäävät Kitelä ja Koirinoja. Talvisodan tuttuja taistelupaikkoja nimeltään. Tulee Pitkäranta — tämä on suurempi taajama. Sota on kohdellut kovakouraisesti keskustaa, mutta rakennukset voidaan kyllä rakentaa uudestaan, kun rauha tulee! Näin miehet ajattelee... kun perintömaa saadaan takaisin.

— Kuule Hannes! Suotta yllytit Korpiselässä jääkäreitä... Nyt ei taideta saada kiinni niitä ollenkaan? Tuntuu laittaneen sellaisen rallin päälle, intoilee Tauno Huuska.

Autojono pysähtyy, pidetään tauko. Saa oikoa jäseniään ja myös keventää ”lastia”, sillä nyt ei niin hiosta, että juomat tulisivat hikenä puseroon.

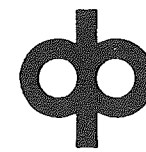
— On jo reilu päivämarssi tehty. Veisivät vaan niin lähelle, että mahoskan haju tuntuu... Silloin voimaa säästyisi.

Saavutaan Uukuun, jonne pioneerit ovat tehneet sillan räjäytetyn päälle. Puuta on riittävästi, joki tukkeja täynnä.

Saavutaan Salmin kirkonkylään. Tätä sanotaan Tulemanjoeksi. Iso on joki, miten päästään yli? Myös täällä on tullut uittoon pieni keskeytys...

— Tykistön ääni kuuluu jo selvästi. Ne ovat pojat jo ylittäneet vanhan rajan, puhelee Tauno, ja oikealta kuuluu jylinä Laatokan saarilla.

Autokyyti päättyy tähän, vaikka Alekski toivookin: — Ajasiit nyt vielä vähän, kun on kerran opittu tulemaan ”herroiksi”...

**TAMPEREEN SEUDUN
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

Kaikki sähköasiat

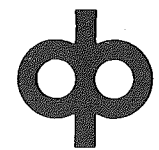
voimme toimittaa edullisesti

NYT SÄHKÖLÄMMITYSASENNUKSET SOPIVASTI

RAASKAN SÄHKÖLIKE

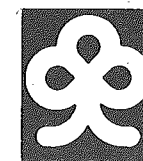
A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIJA

VESILAHTI — Puh. 931-739541

**VESILAHDEN
OSUUSPANKKI**

**joustavaa
pankkipalvelua**

Tampereen Aluesäästöpankki

auttaa — neuvo — palvelee

**LEMPÄÄLÄN
PELTITYÖ**
OM. V. RIIKONEN

**Puh. Tampere 751886 (verstaaseen)
Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä
urakalla ja laskuun.**

**SUVANNON
SEUTU**

**Suvannon ympäristön kotiseutu-
lehti, ilmestyy 1984 8 kertaa
vuodessa.**

Tilaushinta 40 mk vuosikerta.

**Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm
vakinaisista ilmoituksista alen-
nus.**

Toimituksen ja konttorin osoite
37370 Narva. Puhelin
(931) 734 843.

Postisiirtotili TA 430763-1

Pankki Vesilahden Osuuspankki
37370 Narva. Käyttötilin nume-
ro 551105-42772.

**Vastaava toimittaja Viljo Puron-
taa.**

**Toimituskunta Helmi Uosukai-
nen, Uuno Pulakka, Eero Kop-
panen ja Väinö Kekki.**